

Co je Západ?

Jedním z dopadů nových válek v okolí Evropy, migrační krize a populistického momentu posledních let jsou veřejné debaty na téma civilizační případnosti, kulturní identity a střetu civilizací. Snahou kurzu nebude na ně hledat odpověď, ale podívat se blížeji na to, jaké představy mobilizují a jak určité diskurzy fungují a do jakých širších debat se zapisují. Nejčastěji se v nich mísí řada různých perspektiv a diskurzů: otázka zahraničně-politické orientace, politického spojení a geopolitiky, ale i kulturní sounáležitosti a kulturní nekompatibility, a otázky růstu a úpadku civilizace. Celá řada z diskurzů má staleté kořeny, jiné jsou novější a odrážejí se v nich aktuální politické a geopolitické změny.

Cílem společné četby a sdílených úvah v kurzu bude rekonstruovat intelektuální a diskurzivní kontext debat o civilizační příslušnosti a identitě, prozkoumat několik prominentních debat, stejně jako kritické úvahy a politický kontext těchto debat.

Kurs bude stavěn na jedné straně na četbě: kapitoly a/nebo článku pro každý týden, které představí referát, a knihy, kterou přečtou a shrnou knihu; na druhé straně bude cílem kurzu společně vypracovat ve formě referátů a malých esejů základní kontext společných otázek, které účastníci během semestru na společně vybrané téma napíší a připraví. Kurs závěrečným esejem na vybrané téma.

Texty budou dostupné v elektronické podobě na moodlu.

Podmínky účasti

- aktivní účast, nejméně 80 %, tj. 10 ze 13 sezení.
- recenze / shrnutí vybrané knihy do 2. 11.
- referát textu či tématu
- malý esej (5 stran) do 30. 11.
- závěrečný esej (8-12 stran) do 30. 1.

Průběh kursu

1. Úvodní otázky: Jsme Západ? Co je Západ? Existuje západní civilizace? Jak se definuje? Atd.
2. Západ. vs. Východ: Geopolitika, civilizacionismus, kulturalismus

Západní civilizace a její druhý

3. Západ, Orient a Orientalismus
4. Civilizační interkonexe
5. Islámská, arabská nebo arabo-křesťanská civilizace?

Tzv. Západní civilizace

6. Dějiny Západu a jeho identita
7. Konec dějin? Proměny Fukuyamova pohledu

Civilizační diskurs

8. Kulturní pesimismus a deklinismus
9. Vznik, zánik a znovuzrození „Střetu civilizací“

Kritický diskurs

10. Civilizace a moc: impérium
11. Civilizace a kritika: Barbarství
12. Civilizace a tzv. civilizační identita

13. Závěr a příprava esejů

Základní literatura

Ali Allawi, *The Crisis of Islamic Civilisation*, Yale Uni Press, 2009

Richard Bulliet, *The Case for Islamo-Christian Civilization*, Columbia University Press, 2004

Janothan Daly, *The Rise of Western Power A Comparative History of Western Civilization*, London 2014

Francis Fukuyama. *Konec dějin a poslední člověk*, Praha 2002

Petr Hlaváček, *Proč jsme Západ*, FFUK 2016

Hans Köchler, *Civilizational Paradigm in the Absence of a Balance of Power*, in: Fred Dallmayr (et al.), *Civilizations and World Order*, Lexington Book 2014

Bernard Lewis, *Kde se stala chyba*, Volvox Globator 2003

Philippe Nemo, *What is the West*, Duquesne University Press 2005

Jonathan Theodore, *The Modern Cultural Myth of the Decline and Fall of the Roman Empire*, Palgrave 2016

Tzvetan Todorov: *Barbarism and Civilization*, in: *The fear of barbarians : beyond the clash of civilizations*, Chicago 2010